

नेपाल राजपत्र

भाग ३८

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

काठमाडौं, ज्येष्ठ ८ गते २०२४ साल

श्री ५ को सरकार
रक्षा-मन्त्रालय

श्री ५ को सरकारले बनाएको तल लेखिएबमोजिमको सैनिक अस्पताल (व्यवस्था) नियमहरू, २०२३ सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छ।

प्रशासकीय कार्यविधि (नियमित गर्ने) ऐन, २०२३ को दफा २ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी श्री ५ को सरकारले देहायका नियमहरू बनाइएको छः-

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भः- (१) यी नियमहरूको नाम "सैनिक अस्पताल (व्यवस्था) नियमहरू, २०२३" रहेको छ।

(२) यी नियमहरू तुरुन्त प्रारम्भ हुने छन्।

२. परिभाषाः- विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यी नियमहरूमाः-

(क) "समिति" भन्नाले नियम ३ बमोजिम गठित समितिलाई सम्झनु पर्छ,

(ख) "अध्यक्ष" भन्नाले समितिको अध्यक्षलाई सम्झनु पर्दछ,

(ग) "सदस्य" भन्नाले समितिको सदस्यलाई सम्झनु पर्छ र यस शब्दले अध्यक्ष र उपाध्यक्षलाई समेत जनाउँछ,

(५)

अधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(घ) "सैनिक अस्पताल" भन्नाले त्रि-चन्द्र मिलिटरी अस्पताल सम्झनु पर्छ र यो शब्दले शाही सेना मातहत अरु कुनै अस्पताल डिस्पेन्सरी र उपत्यका बाहिर शाही सेना रहेको ठाउँमा कुनै औषधि उपचारको प्रबन्धलाई समेत जनाउँछ ।

३. समितिको गठन र काम कर्तव्य:- (१) देहायका पदाधिकारीहरू भएको एउटा सैनिक अस्पताल सञ्चालक समिति गठन गरिएको छ:-

(१) बलाधिकृत शा. जं. अ.	पदेन अध्यक्ष,
(२) कार्यरथी "	उपाध्यक्ष,
(३) सैनिक स्वास्थ्य सेवा निर्देशक	सदस्य,
(४) श्री ५ को सरकारको एकाउण्टेण्ट जनरल वा निजले खटाएको प्रतिनिधि	सदस्य,
(५) रक्षा-मन्त्रालयको प्रतिनिधि	सदस्य,
(६) सि. ओ. सैनिक अस्पताल	सदस्य,
(७) सम्भाराधिकृत शा. जं. अ.	सदस्य तथा सचिव,

(२) समितिको काम कर्तव्य देहायबमोजिम हुने छ:-

- (क) सैनिक अस्पतालमा हुनु पर्ने सबै काम सुचारु रूपले चलाउने आवश्यक व्यवस्था गर्ने,
- (ख) सैनिक अस्पताललाई एक आधुनिक र सुसज्जित अस्पतालमा परिणत गर्ने योजना बनाई स्वीकृतिको लागि श्री ५ को सरकारमा पेश गर्ने र श्री ५ को सरकारबाट स्वीकृति भएबमोजिम तत्परता र कार्य कुशलतासाथ योजनालाई कार्यान्वित गर्ने,
- (ग) प्रत्येक वर्ष आषाढ मसान्तभन्दा अगावै सैनिक अस्पतालको वार्षिक बजेट तयार पारी आवश्यक निकासा निमित्त श्री ५ को सरकारमा पेश गर्नुपर्ने र स्वीकृत बजेट अनुसार अस्पतालको कोषबाट काममा खर्च गर्ने,
- (घ) आवश्यक परेमा समितिले कुनै एउटा रकम अन्तर्गत स्वीकृति भएका शीर्षक तलब बाहेकबाट अर्को शीर्षकमा रकमान्तर गरी खर्च निकासा दिने,
- (ङ) समितिले गरेको मुख्य मुख्य कामको मासिक रिपोर्ट प्रधान सेनापति मार्फत श्री ५ को सरकारमा पेश गर्ने ।

४. समितिको बैठक र कार्य-सञ्चालन:- (१) समितिको साधारण बैठक अध्यक्षले आवश्यकतानुसार बोलाउने छ । कुनै सदस्यले कारण देखाई अनुरोध गरेमा पनि अध्यक्षले उचित ठानेमा सो बैठक बोलाउन सक्नेछ ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

(२) कुनै बैठक बोलाउनुभन्दा कम्तीमा २४ घण्टा अगावै बैठक हुने स्थान समय र कार्य-सूचीको सूचना समितिको सचिवले प्रत्येक सदस्यलाई दिनु पर्छ ।

(३) समितिले साधारणतया कार्यसूचीमा भएका विषयहरूलाई लिएर मात्र छलफल गर्ने छ । तर कुनै सदस्यले कार्य-सूचीभन्दा बाहिरको कुरामा छलफल गर्ने प्रस्ताव राखेकोमा अध्यक्षले उचित सम्झेमा कार्य-सूचीमा भएका विषयहरूमा छलफल टुंगी सकेपछि नयाँ विषयमा समितिले छलफल गर्ने अनुमति दिन सक्ने छ ।

(४) अध्यक्ष अनुपस्थित भएमा उपाध्यक्ष र निज पनि उपस्थित हुन नसकेमा हाजिर भएका सदस्यहरू मध्ये सबैभन्दा सिनियर सदस्यले समितिको बैठकको सभापतित्व गर्ने छ ।

(५) पाँच जना सदस्यहरूको उपस्थितिलाई गणपूरक संख्या मानिने छ । तर सोही विषयमा अर्को पटक बैठक बोलाइएमा गणपूरक संख्या नभए तापनि बैठकको कार्य सञ्चालन गर्न सकिने छ ।

समितिको बैठकको निर्णय साधारण बहुमतबाट हुने छ । तर मत बराबर भएमा अध्यक्षले निर्णयात्मक मत दिने छ ।

५. समितिको निर्णय प्रमाणित गर्ने:- समितिको निर्णय समितिका सचिवले प्रमाणित गर्ने छ र समितिको तर्फबाट गरिने सबै काम कारवाइ र लेखापढी समितिको सचिवको दस्तखत-बाट हुने छ ।

६. सैनिक अस्पतालको कोष:- श्री ५ को सरकारबाट स्वीकृत बजेट अनुसार अन्य कुनै श्रोत बाट प्राप्त रकमको हकमा सैनिक अस्पतालको नाउँमा राष्ट्रबैङ्कमा खाता खोलिने छ र उक्त रकमबाट खर्चको निकासो यी नियमहरू बमोजिम समितिले दिने छ ।

७. औषधि र सर-सामानको वरवन्दोवस्त:- सैनिक अस्पताललाई चाहिने वर्षभरीको लागि औषधि र अन्य आवश्यक सर-सामान झिकाउँदा देहायबमोजिम गर्नु पर्छ:-

(१) वर्षभरिमा सैनिक अस्पताललाई चाहिने औषधि र अन्य आवश्यक सर-सामानका लगत इष्टिमेट सि. ओ. सैनिक अस्पतालले तयार पारी सैनिक स्वास्थ्य सेवा निर्देशक छेउ पेश गर्ने र निजले समितिको बैठकमा पेश गर्नु पर्छ ।

(२) उप-नियम (१) बमोजिम पेश भएको लगत इष्टिमेटमा समितिले मुनासिव लागेजति निकासो दिन सक्ने छ ।

(३) समितिले स्वीकृति दिएको लगतबमोजिम औषधि र अन्य आवश्यक सर-सामानहरू उपलब्ध गराउने सैनिक स्वास्थ्य सेवा निर्देशक र रजिष्ट्रारको संयुक्त जिम्मेदारी हुनेछ ।

(४) असाधारण अवस्थामा औषधि र अन्य आवश्यक सरसामान तुरुन्त झिकाउन परेमा समितिले सैनिक स्वास्थ्य सेवा निर्देशक र रजिष्ट्रारलाई घटाघट

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

वा विज्ञापन नगरिकन पनि झिकाउने वा खरीद गर्ने कुराको अख्तियार दिन सक्नेछ ।

८. औषधि आदिको खर्च:- सैनिक अस्पतालमा भएको औषधि खर्च र सर-सामानहरूको प्रयोग देहाय बमोजिम हुनेछ:-

(१) वाहिनी वा युनिटहरूको लागि कुन कुन औषधि सरसामानहरू के कति चाहिने हो उप-स्वास्थ्य सेवाधिकृत र सहायक आरोग्याधिकृतले निर्धारित गरी तोकिएको तरीकाले सैनिक स्वास्थ्य सेवा निर्देशकमा माग पेश गर्नुपर्छ । सैनिक स्वास्थ्य सेवा निर्देशकले सो माग उपर विचार गरी वाहिनी तथा युनिटहरूको लागि ६ महीनाको अवधि भरको लागि औषधि आदि वितरण गर्ने ओ. सी. मेडिकल डिप्टोरलाई आदेश दिने छ ।

तर सैनिक अस्पतालको विभिन्न विभाग र एम. आई रुमहरूको हकमा एक एक महीनाको अवधि भरको लागि सैनिक स्वास्थ्य सेवा निर्देशकले आदेश दिने छ ।

(२) उप-नियम (१) बमोजिम वितरण हुने औषधि र सर-सामानहरू खर्च हुनेजति हस्तबारी र खर्च नहुनेजति जिम्मेवारीमा दिइने छ ।

(३) वाहिनी युनिट र सि. ओ. सैनिक अस्पतालले औषधि र सर-सामानको आम्दानी खर्चको विवरण प्रत्येक महीनाको पहिला हप्ताभित्र सैनिक स्वास्थ्य सेवा निर्देशककहाँ पठाउनुपर्ने छ ।

९. खेस्ता जाँच र मिनाहा मौजरा:- (१) सैनिक अस्पतालमा भएको औषधि र सर-सामानको आम्दानी र दैनिक खर्च खेस्तामा चढाउनुपर्दछ र महीना पुगेपछि सो आम्दानी खर्चको जम्मा जम्मीको तेरिज बनाई खेस्ता दुस्त राख्नुपर्दछ ।

(२) उप-नियम (१) बमोजिमको महीना महीनाको हिसाब साल तमाम भएको एक महीनाभित्र सि. ओ. सैनिक अस्पतालले समिति समक्ष पेश गर्नुपर्छ ।

(३) सैनिक अस्पतालको महीना महीनाको र साल भरको आम्दानी खर्चको खेस्ता जाँचन अध्यक्षले एकाउण्टेण्ट जनरलको प्रतिनिधि वा अरु कुनै व्यक्तिलाई खटाउने छ र आवश्यक सम्झौता अध्यक्षले यस्तो खेस्ता जहिलेसुकै पनि जाँच गराउन सक्छ ।

(४) उप-नियम (३) बमोजिम खेस्ता जाँच गर्न खटिएका व्यक्तिहरूले भिडाउनु पर्ने खेस्ता मिसिल कागजातसमेत भिडाई आफूले जाँचको निस्सासमेत गरिदिनु पर्छ ।

(५) साल तमाम भएपछि साल भरको आम्दानी खर्चको खेस्ता जाँची दुस्त भएपछि साल तमामी बासिल बाकी समितिमा पेश गरिनेछ र समितिले आवश्यक ठहराए-बमोजिमका मिनाहा मौजरा वा फर फारकसमेत गरिदिन सक्ने छ ।

(६) यी नियमहरूमा लेखिएका कुनै कुराले पनि प्रचलित नेपाल कानूनबमोजिम महालेखा परीक्षकलाई प्राप्त अधिकारको प्रयोग गर्नामा बाधा पुऱ्याउने छैन ।

आधिकारिकता मुद्रा विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

१०. लिलाम विक्री:- (१) सैनिक अस्पतालमा रहेको औषधि र सरसामानहरू अस्पताल हो निमित्त काम नलाग्ने भएमा त्यस्ता औषधि र सरसामान सडाउन गलाउन वा मर्मत गर्ने वा लिलाम विक्री गर्नुको लागि अड्डन्यान्सको प्रतिनिधि १ सैनिक अस्पतालका डाक्टर १ र समितिको एकजना सदस्यसमेत जम्मा ३ जवानको उप-समिति गठन गरिएको छ ।
- (२) उप-समितिको निर्णय सैनिक अस्पतालका सि. ओ. ले समितिमा पेश गरी निर्णयबमोजिम लगत कट्टा गर्न सि. ओ. ले सरोकारवाला सबैलाई जनाउ दिने छ ।
- (३) उप-समितिको बैठक सैनिक अस्पतालका सि. ओ. ले बोलाउने छ ।
- (४) उप-समितिले लिलाम गर्ने भनी ठहराएमा मालसामानहरू रीतपूर्वक लिलाम विक्री गरी भएको आम्दानी श्री ५ को सरकारको सर्वसञ्चित कोषमा दाखिल गरिने छ ।
११. निःशुल्क उपचारको सुबिधा:- आफ्नो कर्तव्य पालन गर्दा दुर्घटनामा पर्ने भएमा शाही सेना मातहतका निजामती कर्मचारीलाई प्रधान सेनापति वा प्रिन्सिपल ष्टाफ अफिसरको सिफारिश भए सैनिक अस्पतालमा निःशुल्क उपचार गरिने छ ।
१२. खारेजी:- सैनिक अस्पताल (सुव्यवस्था) नियमहरू, २०१८ खारेज गरिएको छ ।

आज्ञाले-

सरदार विष्णुमणि आचार्य
श्री ५ को सरकारको सचिव ।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

